

บันทึก

เรื่อง ทบทวนปัญหาการแต่งตั้งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภามาดำรงตำแหน่ง
รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ประธานที่ปรึกษา หรือที่ปรึกษา

เดิมกรุงเทพมหานครได้มีหนังสือ ที่ กท ๐๓๐๖/๕๕๗๗ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรุงเทพมหานครมีปัญหาในการตีความพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๕๑ (๑)^๑ และมาตรา ๕๘ วรรคสอง^๒ ว่า หากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีความประสงค์จะแต่งตั้งบุคคลผู้ดำรง

๑ มาตรา ๕๑ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

(๑) ต้องไม่ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร หรือบริษัทซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้น หรือตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นเว้นแต่ตำแหน่งที่ต้องดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(๒) ต้องไม่รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ เป็นพิเศษจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานครหรือบริษัทซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้นนอกเหนือไปจากที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์หรือบริษัทปฏิบัติกับบุคคลอื่นในธุรกิจการงานตามปกติ

(๓) ต้องไม่เป็นผู้สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับกรุงเทพมหานครหรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานครหรือบริษัทซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้น เว้นแต่กรณีที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้เป็นผู้สัญญาหรือเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาอยู่ก่อนได้รับการเลือกตั้ง

บทบัญญัติตามมาตรานี้มิให้ใช้บังคับในกรณีที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครรับเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญหรือเงินปีพระบรมวงศานุวงศ์ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และมีให้ใช้บังคับในกรณีที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครรับเงินตอบแทนเงินค่าเบี้ยประชุม หรือเงินอื่นใดเนื่องจากการดำรงตำแหน่งกรรมการหรือรองกรรมการหรือสมาชิกหรือสภาผู้แทนราษฎร หรือสภากรุงเทพมหานครหรือสภาท้องถิ่นอื่นหรือกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือกรรมการที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นโดยตำแหน่ง

๒ มาตรา ๕๘ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลขานุการประธานสภากรุงเทพมหานคร เลขานุการรองประธานสภากรุงเทพมหานคร ประธานที่ปรึกษาและที่ปรึกษาเป็นข้าราชการการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง

ให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือประธานสภากรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี มีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการการเมืองตำแหน่งรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลขานุการประธานสภากรุงเทพมหานคร เลขานุการรองประธานสภากรุงเทพมหานคร ประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษา จากบุคคลซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือประธานสภากรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี พิจารณา

ตำแหน่งวุฒิสมาชิกซึ่งมิได้เป็นข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของส่วนราชการหรือหน่วยงานของ
รัฐหรือรัฐวิสาหกิจหรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานครหรือบริษัทซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้น มา
ดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษา จะขัดต่อมาตรา ๕๑
(๑) หรือไม่

ในครั้งนั้นคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) เห็นว่า
โดยที่สมาชิกวุฒิสภามีใช้พนักงานรัฐวิสาหกิจหรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร หรือบริษัทซึ่ง
กรุงเทพมหานครถือหุ้น หรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น กรณีจึงมีปัญหาคือจะต้อง
พิจารณาว่า สมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในส่วนราชการหรือ
หน่วยงานของรัฐหรือไม่ ซึ่งในประเด็นนี้เห็นว่าคำว่า “ส่วนราชการ” หมายถึง ส่วนราชการที่จัดตั้ง
ขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง
ทบวง กรม ซึ่งจะได้มีการแบ่งราชการออกเป็นส่วนต่าง ๆ และจะต้องมีการกำหนดตำแหน่งและ
อัตราเงินเดือนโดยคำนึงถึงคุณภาพและปริมาณแห่งราชการนั้น ๆ ด้วย (มาตรา ๕ แห่ง
พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔)^๓ ส่วนคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” นั้น
ย่อมหมายถึง หน่วยงานที่มีใช้ส่วนราชการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ
แผ่นดินและกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม แต่เป็นหน่วยงานอย่างอื่นที่ดำเนิน
กิจการอย่างหนึ่งอย่างใดของรัฐ ซึ่งในปัญหาว่าสมาชิกวุฒิสภาจะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติ
หน้าที่ในส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐหรือไม่นั้น เห็นว่า วุฒิสภามีใช้ส่วนราชการแต่เมื่อ
พิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๘๕^๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้วจะเห็นว่า รัฐสภาเป็น
องค์กรของรัฐในทางการเมืองประกอบด้วยวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจหน้าที่ดำเนิน
กิจการของรัฐทางด้านนิติบัญญัติ ดังนั้น รัฐสภาซึ่งรวมถึงวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรจึงเป็น
หน่วยงานของรัฐ อีกทั้งในการดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาก็ได้รับเงิน
ประจำตำแหน่งและเงินเพิ่มจากงบประมาณของแผ่นดินทั้งสิ้น สมาชิกวุฒิสภาจึงเป็นผู้ดำรง
ตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ การที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครประสงค์จะ
แต่งตั้งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภามาดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
ประธานที่ปรึกษา หรือที่ปรึกษาจึงเป็นการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงาน
ของรัฐมาดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ประธานที่ปรึกษา หรือที่ปรึกษา ซึ่งไม่

เห็นสมควร และจะต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติที่จะเป็นข้าราชการการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ
การเมือง และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๑ มาใช้บังคับแก่บุคคลดังกล่าวด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓มาตรา ๕ การแบ่งราชการออกเป็นส่วนต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้
กำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเดือนโดยคำนึงถึงคุณภาพและปริมาณงานของส่วนราชการนั้น ๆ ไว้ด้วย

การบรรจุและการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ราชการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมาย

^๔มาตรา ๘๕ รัฐสภาประกอบด้วยวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร

รัฐสภาจะประชุมร่วมกันหรือแยกกัน ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

อาจกระทำได้ตามมาตรา ๕๑ (๑)^๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘

ต่อมากรุงเทพมหานครได้มีหนังสือ ที่ กท ๐๓๐๖/๗๕๔๗ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๓๗ แจ้งว่า ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ ๖) ได้วินิจฉัยปัญหาในเรื่องดังกล่าวแล้ว นั้น กรุงเทพมหานครมีความเห็นแตกต่างไปจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยเห็นว่ารัฐสภาซึ่งประกอบด้วยวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นองค์กรตามกฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการของรัฐทางด้านนิติบัญญัติ น่าจะมีใช้เป็นหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๕๑ (๑) เพราะหน่วยงานของรัฐตามมาตรานี้ น่าจะหมายถึง หน่วยงานที่มีลักษณะเป็นฝ่ายปฏิบัติงานอันเป็นกลไกของรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดินและรัฐบาลสามารถกำกับ ดูแลและสั่งการได้ โดยมีเหตุผลประกอบการพิจารณา ดังนี้

๑. คำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ตามมาตรา ๕๑ (๑)^๕ ได้บัญญัติไว้ระหว่างคำว่า “ส่วนราชการ” กับคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” ซึ่งทั้งส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจต่างก็เป็นหน่วยปฏิบัติงานอันเป็นกลไกของรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน ดังนั้น คำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ในที่นี้จึงน่าจะต้องตีความให้มีความหมายไปในทำนองเดียวกัน เพียงแต่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจ อาจจะแตกต่างกันไปบ้างในรายละเอียดหรือรูปแบบการดำเนินการเท่านั้น ซึ่งเป็นไปตามหลักในการตีความกฎหมายที่ว่า ข้อความใด ๆ ที่กฎหมายได้บัญญัติโดยจัดกลุ่มไว้ในที่เดียวกัน จะต้องตีความให้มีความหมายไปในทำนองเดียวกัน

๒. ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๗ (๑๐) บัญญัติไว้ว่า

“มาตรา ๑๐๗ บุคคลผู้มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

ฯลฯ

ฯลฯ

(๑๐) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจหรือของราชการส่วนท้องถิ่น

ฯลฯ

ฯลฯ

จากบทบัญญัติดังกล่าวเป็นเหตุผลสนับสนุนคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” น่าจะเป็นหน่วยงานที่มีลักษณะเป็นฝ่ายปฏิบัติงานอันเป็นกลไกของรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยมีพนักงานหรือลูกจ้างเป็นผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้น ๆ แต่รัฐสภาเองไม่ได้มีพนักงานหรือลูกจ้างของรัฐสภาโดยตรงเพื่อปฏิบัติงานในรัฐสภาแต่อย่างใดคงมีแต่สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรปฏิบัติหน้าที่ในรัฐสภาในฐานะผู้แทนปวงชนชาวไทยเท่านั้น สำหรับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้แก่รัฐสภานั้น ก็เป็นเพียงข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการในสังกัดรัฐสภา ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๑๘ และพระราชบัญญัติจัด

^๔โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑), ข้างต้น

^๕โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑), ข้างต้น

ระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.๒๕๑๘

๓. ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๐๘ (๒) บัญญัติว่า
“มาตรา ๑๐๘ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้อง

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) ไม่รับสัมปทานจากรัฐหรือหน่วยราชการ หรือหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นคู่สัญญากับรัฐหรือหน่วยราชการหรือหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

ฯลฯ

ฯลฯ”

บทบัญญัติในมาตรานี้แสดงให้เห็นว่าหน่วยงานของรัฐจะมีสัมปทานให้แก่บุคคลใดได้ จะต้องเป็นหน่วยงานที่มีลักษณะดังกล่าวมาแล้วข้างต้น แต่รัฐสภามีได้เป็นองค์กรที่มีลักษณะดังกล่าวแต่อย่างใด

๔. ตามมาตรา ๕๑ (๑) ประกอบกับมาตรา ๕๘ วรรคสอง บัญญัติไว้ไม่ชัดเจนว่าบุคคลซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะแต่งตั้งให้เป็นรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ประธานที่ปรึกษา หรือที่ปรึกษาจะเป็นสมาชิกวุฒิสภาไม่ได้ ซึ่งหากกฎหมายประสงค์จะมีให้แต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา และหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดำรงตำแหน่งดังกล่าว ก็น่าจะบัญญัติไว้ให้ชัดเจนในมาตรา ๕๘ วรรคสอง ว่าจะต้องไม่เป็นสมาชิกสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” น่าจะหมายถึงหน่วยงานที่มีลักษณะเป็นฝ่ายปฏิบัติงานอันเป็นกลไกของรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยรัฐบาลสามารถกำกับ ดูแล และสั่งการได้ แต่รัฐสภาซึ่งประกอบด้วยวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นองค์กรตามกฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการของรัฐทางนิติบัญญัติ และเป็นส่วนหนึ่งของอำนาจอธิปไตยโดยรัฐบาลไม่สามารถกำกับ ดูแล และสั่งการได้ รัฐสภาจึงน่าจะมิใช่หน่วยงานของรัฐ ดังนั้น สมาชิกวุฒิสภาจึงมิได้เป็นผู้ต้องดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจึงมีอำนาจที่จะแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภามาดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ประธานที่ปรึกษา หรือที่ปรึกษาได้ จึงขอให้นำปัญหาดังกล่าวเสนอที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายเพื่อพิจารณาทบทวน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ได้พิจารณาปัญหานี้ประกอบกับได้ฟังคำชี้แจงของผู้แทนกรุงเทพมหานครแล้ว มีความเห็นว่า คำว่า “หน่วยงานของรัฐ” นั้น หมายความว่าหน่วยงานที่มีกิจการงานในทางบริหารของรัฐได้แก่กระทรวงทบวงกรมต่างๆ รวมทั้งสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และบรรดาหน่วยงานอิสระต่างๆ เช่น ธนาาคารแห่งประเทศไทยสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ เป็นต้น แต่จะไม่รวมถึงรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎรวุฒิสภา หรือศาล ซึ่งความหมายนี้เป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปและมีบทนิยามปรากฏอยู่ในกฎหมายบางฉบับ เช่น มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ.

๒๕๑๘^๗ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ.๒๕๒๔^๘ เป็นต้น การที่กฎหมายฉบับใดจะใช้คำนี้โดยมีความหมายเป็นอย่างอื่นจึงต้องมีเหตุผลพิเศษให้เห็นได้ชัดเจนตามเจตนารมณ์แห่งกฎหมายฉบับนั้น

แม้ว่ามาตรา ๕๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๒๘^๙ จะบัญญัติข้อยกเว้นของวรรคหนึ่งว่าไม่ใช่บังคับกับการรับเงินหรือดำรงตำแหน่งกรรมการของรัฐสภาหรือวุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรไว้ อันอาจทำให้คิดว่า “วุฒิสภา” ก็เป็น “หน่วยงานของรัฐ” ตามวรรคหนึ่ง จึงต้องมีข้อยกเว้นไว้ก็ตาม แต่บทบัญญัติดังกล่าวก็ยังไม่เป็นเหตุพิเศษเพียงพอที่จะถือว่าหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๒๘ จะมีความหมายแตกต่างไปจากปกติโดยรวมถึงวุฒิสภาด้วย ดังนั้น มาตรา ๕๑ วรรคสองจึงสมควรเป็นเพียงการบัญญัติเพื่อเลี่ยงและป้องกันการตีความกฎหมายมากกว่า เพราะโดยทั่วไปก็เข้าใจกันอยู่แล้วว่าหน่วยงานของรัฐไม่รวมถึงรัฐสภา

อนึ่ง เมื่อพิเคราะห์โครงสร้างของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๒๘ จะพบว่ากรณีของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนั้นกฎหมายกำหนดให้พ้นจากตำแหน่งเมื่อมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๖ หรือกระทำการต้องห้ามตามมาตรา ๕๑ (มาตรา ๕๒ (๔) และ (๕))^{๑๐} อันมีสองสาเหตุด้วยกันซึ่งสาเหตุตามมาตรา ๔๖^{๑๑} ประกอบกับมาตรา ๑๖ (๖)^{๑๒} นั้น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะเป็นสมาชิกวุฒิสภาไม่ได้

^๗มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือมีเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย สมาชิกสภาท้องถิ่น กำนันผู้ใหญ่บ้าน และหมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

^๘มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น และให้หมายความรวมถึงรัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

^๙โปรดดูเชิงอรรถ (๑), ข้างต้น

^{๑๐}มาตรา ๕๒ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๖ ยกเว้นลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ (๔)

(๕) กระทำการอันต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๑

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๑}มาตรา ๔๖ ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๔ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖

^{๑๒}มาตรา ๑๖ บุคคลผู้มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิ

เพราะวุฒิสภาเป็นสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ การดำรงตำแหน่งในหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๕๑ จึงต้องเป็นอีกกรณีหนึ่งที่ไม่เกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกวุฒิสภา โดยที่การพ้นจากตำแหน่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีสองสาเหตุดังที่กล่าวมา แต่เมื่อพิจารณาถึงกรณีของรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอันเป็นตำแหน่งที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง (มาตรา ๕๕)^{๑๓} นั้น มาตรา ๕๘ วรรคสอง^{๑๔} กลับกำหนดถึงการกระทำอันต้องห้ามตามมาตรา ๕๑ ไว้เพียงสาเหตุเดียว การที่สาเหตุให้พ้นจากตำแหน่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแตกต่างกันดังกล่าวจึงเป็นการยืนยันเจตนารมณ์ของกฎหมายให้เห็นว่าการเป็นสมาชิกวุฒิสภาเป็นข้อห้ามเฉพาะสำหรับผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แต่มิใช่เป็นการต้องห้ามของการดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่อย่างใด “หน่วยงานของรัฐ” ตามมาตรา ๕๑ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๒๘ จึงมีความหมายตามที่เข้าใจกันทั่วไปดังที่กล่าวมาข้างต้นโดยไม่รวมถึง “วุฒิสภา” ดังนั้น จึงอาจแต่งตั้งวุฒิสมาชิกเป็นรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ประธานที่ปรึกษา หรือที่ปรึกษาได้

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๓๗

สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร คือ

ฯลฯ

ฯลฯ

(๖) เป็นสมาชิกสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๓}มาตรา ๕๕ ให้มีรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจำนวนไม่เกินสี่คนตามลำดับที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจัดไว้ ช่วยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในการบริหารราชการของกรุงเทพมหานคร ตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีคำสั่งมอบหมาย

คำสั่งแต่งตั้งรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

^{๑๔}โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒), ข้างต้น